

TER ONDERTEKENING

Aan de Minister voor Klimaat en Energie

Directoraat-generaal Klimaat
en Energie

[Redacted signature area]

Datum
12 oktober 2022

Kenmerk
DGKE / 22515195

Bhm:22517381

Kopie aan

Bijlage(n)
1

nota

BESLISNota bij Kamerbrief Verantwoord omgaan met
veiligheid en gezondheid in de energietransitie

Parafenroute

[Redacted signature lines]

Aanleiding

U bent verantwoordelijk om randvoorwaarden te creëren voor een veilige energietransitie. Op 12 juli ontving u een nota over dit thema, met daarin drie adviezen waarmee u hebt ingestemd:

- het concept van de "Uitgangspunten voor verantwoord omgaan met veiligheid en gezondheid in de energietransitie" consulteren bij stakeholders als aanloop naar het verzoek aan VNG, IPO en UvW om zich bij deze benadering aan te sluiten;
- het verbreden van deze risicobenadering binnen EZK;
- het binnenkort informeren van de Tweede Kamer over het consultatieproces, de kern van de Uitgangspunten en het pakket aan hulpmiddelen waaraan wordt gewerkt.

Advies

U wordt geadviseerd om bijgaande Kamerbrief te ondertekenen.

Kernpunten

- De energietransitie vraagt om een zeer voortvarende aanpak, maar is gebonden aan randvoorwaarden vanuit diverse publieke belangen. Een daarvan is fysieke veiligheid en gezondheid, dus de aanpak moet in dat opzicht verantwoord zijn. Ook goede verbinding binnen de overheid is belangrijk, omdat het thema diverse andere ministeries raakt en ook decentrale overheden.
- Op initiatief van EZK is een werkgroep gevormd met deelname van IenW, BZK, VWS, JenV en SZW die een interdepartementaal kader heeft ontwikkeld ("Uitgangspunten"). Dit is gericht op alle componenten in onze toekomstige energiemix, zoals waterstof, windenergie en zonne-energie, geothermie, kernenergie en transport van elektriciteit.
- Opbouw van de brief:
 - over wat voor soort risico's gaat dit en hoe kunnen die gezien worden in de context van de energietransitie;

Ontvangen BBR

- kernpunten zoals geformuleerd door eerdere kabinetten en recente toepasselijke aanbevelingen door de SER en de OESO;
- voornaamste elementen in de Uitgangspunten;
- aankondiging van de ambitie dat het nieuwe energiesysteem minstens even veilig en gezond zal zijn als het huidige;
- aanduiding van toepassingen en verdere acties.
- De brief gaat uit mede namens de staatssecretaris van IenW en is ook afgestemd met de ministeries van BZK, VWS, JenV en SZW.
- Ongeveer tegelijk met deze brief ontvangt u een nota met conceptbrief over het herijkte voorzorgbeleid voor magneetvelden bij elektriciteitsvoorzieningen.
- In die brief is (net als in de voorliggende brief) vermeld dat er een nadere uitwerking komt van het voorzorgsprincipe in het kader van de energietransitie.

Toelichting

Duurzame energie heeft risico's, maar die moeten wel gezien worden in context:

- allerlei risico's waar we nu aan gewend zijn (aardgasexplosies, koolmonoxidevergiftiging) zullen verdwijnen naarmate fossiele energie wordt uitgefaseerd;
- als fossiele energie helemaal is vervangen door duurzame energie geeft dat een structurele gezondheidswinst op systeemniveau ongeveer ter grootte van het aantal verloren levensjaren door doden en gewonden bij verkeersongevallen (deze winst wordt tweemaal zo groot als ook onze buurlanden hun klimaatdoelstellingen realiseren);
- die winst was niet de aanleiding voor de energietransitie, maar is een welkome extra opbrengst en vereist dat duurzame energie voldoet aan tenminste dezelfde normen als fossiele energie.

Vervolgacties die worden genoemd in de brief:

- Meerjarig kennisprogramma ter vergroting en consolidering van de kennisbasis, met name ten aanzien van aard en omvang van risico's van de energietransitie en de effectiviteit van risicobeperkende maatregelen.
- Verkenningen naar de vraag hoe veiligheid en gezondheid kunnen worden afgewogen bij systeemkeuzen voor het toekomstige energiesysteem, en onderzoek naar de percepties over voor- en nadelen van de energietransitie.
- Uitwerking van het voorzorgsprincipe die past bij het karakter van de energietransitie (begin 2023 ontvangt u hierover een OESO-advies).
- Handvat voor zodanige beleidsmatige reactie op incidenten, dat er goed geleerd kan worden zonder dat er een risico-regelreflex optreedt (begin 2023 ontvangt u advies van de Raad voor het Openbaar Bestuur).
- Facilitering van de werkgroep Bestuurlijk overleg voor een veilige energietransitie in Nederland (BOVEN) bij het ontwikkelen van handvatten en symposia voor lokale en regionale bestuurders.
- Periodieke evaluatie of de Uitgangspunten inderdaad bijdragen aan het beoogde doel van een voortvarende energietransitie waarin verantwoord met risico's wordt omgegaan.